ANUL IV. — Nr. 933. EDIȚIA A DOUA MARȚI, 3 SEPTEMBRIE 1891

NUMĔRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNĬ
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din *Județe* și *Străinătate* prin mandate postale.
Un an în țară 30 lei; în străinĕtate 50
Șease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Un numĕr în Străinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferestĭ, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE
Din BUCUREȘTĬ și JUDEȚE se primesc NUMAĬ la ADMINISTRAȚIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III . . . . . . 2.— leĭ „
„ „ „ II . . . . . . 3.— leĭ „
Inscrțiunele și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

București, 2 Septembre 1891.

FOLOASELE DINASTIEI

I

Mulțĭ susțin că *Adevĕrul* există și prosperă numaĭ pentru că face anti-dinasticism. Aceĭ carĭ vorbesc ast-fel, uită că prin aceasta mărturisesc că anti-dinasticismul este gustat de publicul cetitor. Dar nĭ se obiectează: „Publicul vă citește precum citește orĭ-ce ziar care atacă pe Rege; dar el nu raționează pentru ce îl atacațĭ, precum nu raționează pentru ce ziarele de opozițiune atacă guvernul.“

Adese orĭ m'am gândit la această obiecțiune și am găsit că dênsa conține un grăunte de adevĕr. De aceea am scris în coloanele acestuĭ ziar maĭ multe seriĭ de articole carĭ tratați cestiunea anti-dinastică nu numaĭ din punctul de vedere al luptei zilnice și militante care interesează masa lectorilor, ci, bazându-mĕ și pe considerațiunĭ istorice și politice, carĭ puteaŭ să dea loc la discuțiunĭ amănunțite și la rĕspunsurĭ din partea potrivnicilor noștri. Ast-fel am publicat o serie de articole sub titlul: *Sfârșitul uneĭ Monarchiĭ*, alta sub titlul: *Distrugerea uneĭ legende*, în fine o altă serie sub titlul: *Dinastia se duce*. Dacă, precum zic uniĭ, publicul le-a citit fără a raționa, de ce oare aceĭ carĭ raționează, contrațiĭ dinastieĭ saŭ monarchiceĭ, nu s'aŭ dat osteneala de a mĕ combate? Rĕspunsul cel maĭ firesc la această întrebare ar fi că e ușor a înjura și a calomnia, dar e greŭ de a rĕspunde la argumente.

Dar acest *complot al tăcereĭ* organisat față cu *Adevĕrul*, nu m'a descurajat și nu mĕ va descuraja niciodată.

Evenimentele care s'aŭ produs la noĭ în ultimile treĭ lunĭ în sferele curțeĭ regale aŭ pus cestiunea Dinastieĭ pe un tărâm de tot arzător.

In zadar oficioșiĭ voesc a micșora lucrurile, prefăcându-se a crede că *incidentul Ferdinand-Văcărescu* urmat de *scandalul Carmen-Sylva Văcărescu* sunt cestiunĭ de familie carĭ nu se resfrâng nicĭ asupra Dinastieĭ întregĭ, nicĭ asupra țăreĭ. Toată lumea știe că cele petrecute și cele ce se petrec încă nu sunt de cât isbucnirea la lumina zileĭ a uneĭ stărĭ de lucrurĭ ce exista de mult în taină.

Această stare de lucrurĭ silește pe orĭ-ce român de a-șĭ aminti trecutul din care a eșit Dinastia streină, de a privi în fața prezentul acesteĭ Dinastiĭ și de a se gândi cu tot dinadinsul la viitorul pe care Dânsa îĭ pregătește Țăreĭ.

Până ierĭ antidinasticismul era o cestiune însemnată, dar a căreĭ urgență saŭ oportunitate putea fi oare cum discutabilă. Astăzĭ însă el a devenit cestiunea zileĭ care se impune orĭ căruĭ iubitor de Țară

In timpiĭ noștriĭ forma de guvernămênt a uneĭ țĕrĭ nu maĭ atârnă de 'cât de foloasele morale și materiale pe care dênsa le aduce poporuluĭ. A trecut vremea când popoarele considerau Dinastia și sistemul monarhic ca o instituțiune de drept divin întemeiată pe tradițiunĭ istorice. Chiar acolo unde regimul autocratic există încă, ca în Rusia de pildă, el are grija de a se pune în capul curentelor populare și de a fi cea maĭ înaltă espresiune a aspirațiunilor naționale. In țările constituționale acest acord perfect între Suveran și popor se impune încă maĭ mult, căcĭ capul Statuluĭ nu este considerat de cât ca șetul putereĭ executive și prin urmare, el nu poate lua nicĭ o deciziune însemnată fără consimțimîntul Parlamentuluĭ, care la rêndul sĕŭ, nu este de cât o delegațiune legală a națiuneĭ. Nu e vorba, această teorie primordială a sistemuluĭ constituțional a rĕmas și remâne încă adese orĭ iluzorie, fiind că dînsa este eludată prin călcarea saŭ falșificarea instituțiunilor. Maĭ pretutindenĭ Suveraniĭ aŭ căutat a 'șĭ impune voința și a întinde prerogativele lor. Uniĭ aŭ făcut'o într'un mod fățiș prin loviturĭ de Stat, alțiĭ însă s'aŭ folosit de lăcomia saŭ de setea de putere a bărbaților politicĭ și aŭ găsit unelte pentru a impune voința lor, sub masca constituționalismuluĭ. Ast-fel eĭ aŭ izbutit a stabili un fel de autocratism fără rĕspundere, care reprezintă sistemul cel maĭ rĕŭ-făcĕtor și cel maĭ demoralizător. Cu toate acestea, Dinastiile și Monarhiile constituționale s'aŭ susținut până astă-zĭ în cea maĭ mare parte a Europeĭ, fiind-că ele aŭ oferit popoarelor unele foloase morale și materiale, atât din punctul de vedere intern cât și în cel din afară și maĭ ales pentru îndeplinirea aspirațiunilor naționale.

Fără a intra în amănunte istorice carĭ de altmintrelea sunt cunoscute de toțĭ, nu avem de cât să aruncăm o repede ochire asupra Monarhiilor europene pentru a ne convinge că, existența lor este strâns legată de aspirațiunile naționale ale popoarelor.

In Germania, Dinastia Hohenzollern a avut fericirea de a îndeplini unirea popoarelor germane și, cu toate acestea, ea simte necesitatea de a se pune în capul marelor cestiunĭ sociale, ceia ce nu împedică ideia republicană de a'șĭ face drumul încet dar sigur.

In Austro-Ungaria, Dinastia Habsburgilor este considerată ca singura legătură între popoarele Monarhieĭ. De aceia, aceste popoare aŭ participat la durerile și la bucuriile caseĭ domnitoare și aŭ închis ochiĭ asupra greșalelor eĭ.

In Italia, Dinastia de Savoia a fost tot-d'auna în capul mișcărĭ naționale și s'a identificat cu ideia unireĭ italiane. Cu toate acestea, partidul republican există și câștigă târîm din zi în zi.

In Anglia, care este considerată ca modelul constituționalismuluĭ modern, Dinastia de Hanovra s'a identificat cu instituțiunile și aspirațiunile națiuneĭ și este legătura cea maĭ trainică între cele treĭ părțĭ ce compun regatul-unit al Mareĭ Britaniĭ.

In Spania, Belgia, Olanda, Grecia, Danemarca, Suedia și Norvegia, Dinastiile sunt strîns legate cu interesele și aspirațiunile naționale.

In Portugalia, Dinastia de Braganza se clatină în fața mișcăreĭ republicane ce crește mereŭ.

Din această scurtă expunere reiese că pretutindenĭ Dinastiile nu se maĭ susțin de cât prin foloasele ce ele prezintă în lăuntru și în afară.

Și la noĭ aceste considerațiunĭ aŭ avut o mare înrîurire asupra dorințelor *Divanuluĭ ad-hoc*, când el s'a exprimat în favoarea uneĭ Dinastiĭ streine.

Bărbațiĭ patrioțĭ, carĭ îl compuneaŭ, credeaŭ că Monarchia ereditară va înlesni îndeplinirea ideilor ce formaŭ crezul național, adică *Unirea, neatârnarea* și *democratizarea Țăreĭ*.

Evenimentele au dovedit de atuncĭ că unirea și democratizarca s'aŭ făcut de un mare Domn român și că neatârnarea s'ar fi dobândit și fără Domn strĕin.

Aŭ trecut 25 de anĭ de când dăinuește încercarea Domnieĭ streine.

De dinasticism de convicțiune saŭ de tradițiune nicĭ nu poate fi vorba la noĭ.

In fața celor întîmplate într'un pătrar de secol și a celor ce se petrec astă-zĭ, Româniĭ sunt dar în drept și chiar datorĭ a raționa și a cerceta:

1. Carĭ sunt foloasele dobândite prin Dinastia strĕină?
2. In ce stare se află Țara astă-zĭ, după 25 de anĭ de Domnie strĕină?
3. In ce stare a ajuns Dinastia însăși?
4. Ce perspectivă această Dinastie ne făgăduește în viitor?
5. Dacă a sunat ceasul de a lucra pentru o schimbare a formeĭ de guvernămînt?

Voiŭ trata aceste punte într'o serie de articole, cu toată seriozitatea ce comportă un subiect atât de grav și declar maĭ dinainte că voiŭ fi recunoscĕtor confrațilorr meĭ din presa română, dacă vor binevoi să discute aprecierile mele.

Dacă vor rĕspunde, publicul va aprecia cine are dreptate; dacă vor tăcea, atât maĭ rĕŭ pentru dênșiĭ și maĭ bine pentru mine.

Dunăreanul.

TELEGRAME

MUNICH, 1 Septembrie. — Ziarele anunță că Impĕratul Wilhelm a mulțumit Regentuluĭ la prînzul dat la curte înainte de plecarea sa și 'ĭ-a zis că este convins că în caz de rĕzboiŭ armata bavareză va face probele sale ca la Wisemburg și la Sedan.

Armata datorează minunatele sale calitățĭ în primul loc Prințuluĭ Regent și Prinților bavarezĭ. El a bĕut apoĭ în sănĕtatea Regentuluĭ, care a mulțumit și a ridicat un toast în sănĕtatea Impĕratuluĭ.

OTTAWA, 1 Septembrie. — Guvernul din Canada a informat companiile vapoarelor cu aburĭ că le va face respunzătoare de întreținerea ovreilor săracĭ debarcațĭ de aceste vapoare.

Sĕptămâna trecută aŭ sosit numeroșĭ evreĭ fără resurse.

HAGA, 1 Septembrie. — Congresul de agricultură s'a închis. — Inainte de a se separa el a însărcinat comisiunea sa internațională permanentă de a alege locul pentru viitoarea sa întrunire; s'aŭ făcut oferte în această privință de România, Englitera, Belgia și Spania.

D. Legrand, ministru Franciei la Haga a informat congresul că va aduce la cunoștința guvernuluĭ sĕŭ resoluțiunea adunăreĭ.

Alegerile de ierĭ

IAȘI

Colegiul I de Cameră

Inscrișĭ 328.—Votanțĭ 242.

D. Sturza-Scheianu, guv. **127 voturĭ, ales.**

Iacob Negruzzi, op. *113 voturĭ.*

Anulate 2 voturĭ.

FOCȘANI

Colegiul III de Cameră

Inscrișĭ *900*.—Votanțĭ **483**.

D. **G. Apostoleanu** *guvernamental a fost ales în unanimitate (?) ne avênd adversar.*

DARDANELELE

Neue Freie Presse află din Constantinopol că vaporul *Tamos* ducêndu-se de la Pireŭ în Marea de Azov la Taganrog a voit să trécă Dardanelele fără a păzi formalitățile și să debarce pe călĕtorĭ. El a fost împiedecat de cuirasatul *Machmoudie*; un călător care debarcase a fost arestat.

Se scrie din Atena *Corespondenței Politice* că ministrul afacerilor strĕine își va da demisia; cabinetul va trebui să fie în curînd complectat.

MANEVRELE FRANCEZE

BRIENNE, 1 Septembre. — Un simulacru de luptă de noapte s'a făcut, care a reușit în mod admirabil. — De la 2 și jum. ore dimineața coloanele s'aŭ pus în mișcare într'o ordine perfectă; trupele eraŭ pline de ardoare; ele aŭ luat cu zel terenurile inamice. Lupta s'a terminat la 6 și jum. După amiazĭ repaus. Mâine continuarea marșuluĭ spre Nord.

NAUFRAGIUL DE LA PIREU

ATENA 1 Septembrie. — *O corabie grecească cu pânză care trecea pe la locul sinistruluĭ din noaptea precedentă, a scăpat 16 persoane, din carĭ două familiĭ engleze. Le-a depus la insula Paros. Să crede în general că ciocnirea se dalorează imprudenței echipagiurilor, carĭ aŭ lipsit de la datoriile lor.*

Franț Iosef la Bistrița

BISTRIȚA, 1 Septembrie. — Impăratul a primit azĭ pe autoritățile civile și eclesiastice. Archiepiscopul Vancea a rostit o alocuțiune în numele bisericeĭ catolice. Impăratul a mulțumit și a asigurat pe archiepiscopul de buna sa voință. Mitropolitul Miron Roman, a asigurat pe M. S. că din partea sa face tot ce-ĭ este cu putință pentru a menține interesele legitime și vitale ale religiuneĭ și ale naționalităților. Impăratul a respuns că cel maĭ tare sprijin al religiuneĭ și al naționalitățeĭ este organizarea legală a Statuluĭ. „Considerațĭ că sarcina principală, nu numaĭ grija păciĭ confesionale, ci și grija păciĭ dintre naționalitățĭ.“ Impăratul a asigurat biserica de buna sa voință.

CHILI

NEW-YORK, 31 August.— *New York-Herald* află din Valpareso că un decret al Junteĭ chiliene recunoaște ca valabile moneda de argint și biletele emise de Balmaceda; mulțumirea este generală. Casele de bancă s'aŭ redeschis, comerțul s'a reluat. Junta a decretat de asemenea că alegerea preșidențială și legislativă se va face prin sufragiŭ universal.

NEW-YORK, *New-York-Herald* află din Valpareso că poliția caută să pue mâna pe Balmaceda.

Corespondentul din Santiago al aceluiașĭ ziar menține, cu toată desmințirea ministruluĭ Germanieĭ că acesta vrea să estradeze pe refugiațiĭ politicĭ chilienĭ, carĭ se află pe bordul vaporuluĭ Leipzig. Comandantul corăbieĭ a refuzat și a raportat aceasta direct Impĕratuluĭ.

Corespondentul adaogă că atitudinea ministruluĭ Germanieĭ, a permis estrădarea fostuluĭ ministru de resbel balmacedist, ceia ce în general e condamnat.

Aceiaș foaie află din San Salvador că cutremurile de pămênt continuă la intervale neregulate. Stricăciunile cauzate de cutremurile de la 9 Septembrie se urcă la o jumĕtate milion de dolarĭ.

Chestii juridice

La ordinea zileĭ astă-zĭ prin lumea juridică este întrunirea de la 8 Septembre și întrunirea de la 20 Septembre a corpuluĭ advocaților.

Intrunirea de la 20 Septembre, este întrunirea corpuluĭ întreg al advocaților pentru alegerea decanuluĭ, fiind-că expiră termenul D-luĭ Tache Giani. Aceste alegerĭ se fac sub președința D-luĭ procuror general al Curțeĭ de apel, adică sub președinta D-luĭ Mișu Paleologu, dacă până la 20 Septembre 'ĭ-o ajuta bunul D-zeŭ să maĭ fie încă la postul sĕŭ! Mare parte din lumea juridică, saŭ maĭ bine zis din advocațĭ, vor să vază și să facă dintr'această alegere un eveniment politic. In acest numĕr intră, de sigur aceĭ ce sper maĭ mult în politică de cât în profesiunea lor de advocat. O altă parte însă, și maĭ mare, vor să facă dintr'această alegere un fapt de bună gospodărie — nu însă ca a D-luĭ Pache, de la primărie — în care această breslă advocătorească să găsească o energie oare-care pentru ocrotirea drepturilor și intereselor corpuluĭ.

Nu s'aŭ propus încă liste în senzul niciĭ uneia dintr'aceste vederĭ, nicĭ pentru decan, nicĭ pentru restul membrilor consiliuluĭ de disciplină. Ideile generale însă ale acelor care vor să facă dintr'această alegere un act gospodăresc, sunt pentru D. Petre Grădișteanu, care dintre toțĭ decaniĭ ce s'aŭ succedat, se poate numi reformatorul corpuluĭ, atât prin organizarea interioară ce a adus-o în administrațiune cât și prin energia ce a arĕtat în apĕrarea intereselor barouluĭ!

Nu se știe dacă candidatura D-luĭ Petre Grădișteanu va reuși, saŭ dacă până la 20 Septembrie nu se va face vre-o altă combinațiune. Ceia ce însă este constant, este că acest luminat corp al advocaților din Bucureștĭ e sătul de politica D-lor Pache-Vernescu *et tuti quanti* și că de și sunt și dînșiĭ *candidațĭ la decanat*, pot încă de pe acum să se culce pe urechia aia, cum zice românul!

Intrunirea de la 8 Septembrie are cu totul un alt scop. Ea e o întrunire particulară a unuĭ cerc intim dintre advocațĭ, la care sunt invitațĭ toțĭ membriĭ barouluĭ să ia parte, dar în care se vor discuta cestiunĭ cu totul de o altă ordine, și de o importanță capitală, atât pentru justițiabilĭ cât și pentru advocațĭ. In această întrunire se vor discuta cestiunile de a se ști: care sunt mijloacele teoretice și practice de a curăța sălile și grefele tribunalelor de samsarĭ și justiția (maĭ ales justiția comercială) de traficurile murdare ale acestor șarlatanĭ; care sunt mijloacele teoretice și practice d'a garanta o dreaptă și nepărtinitoare repartizare a justițieĭ și a actelor judecătorești, așa ca inamovibilitatea magistraților să înceteze de a fi maĭ mult o pavăză, sub care magistratul să nu știe să fie magistrat; care e mijlocul teoretic și practic pentru ca *sarcinele publice remunerate* să nu maĭ fie izvor de scârboase favorurĭ și să fie repartizate într'un mod just și equitabil tuturor membrilor barouluĭ!

Iată treĭ chestiunĭ marĭ ce vor preocupa pe avocaţiĭ în întrunirea lor de la 8 Septembre. E important a se cunoaşte desbaterile ce vor avea loc şi rezoluţiunile ce se vor lua. Le vom urmări şi le vom da cititorilor noştri. Până atuncĭ însă să arătăm pe scurt, cauzele care aŭ dat naştere acesteĭ fierberĭ şi acesteĭ întrunirĭ, fiindu-ne iertat de a ne servi de un limbagiŭ cât se poate de franc.

Sălile şi grefele tribunalelor sunt pline de samsarĭ. Avocaţiĭ ceĭ maĭ marĭ aŭ până la 5—6 samsarĭ fiecare. E o societate de samsarĭ ce trafică asupra falimentelor, care provoacă falimente ruinătoare pentru creditoriĭ falitului silindu'ĭ să voteze învoelĭ (concordate) cu 10 până la 15 la sută, prin faptul că această societate de traficanţĭ cumpără *majoritatea* creanţelor falitului pe un preţ de nimic!

Uzând de favorul de a fi secretarĭ, cât şi de acela de a li se putea trece prin andosare o cambie (poliţă,) se văd zilnic *că clienţiĭ lor*, cărora le iaŭ banĭ pentru închipuite citaţiunĭ, pentru plata avocatuluĭ, căruia 'ĭ oferă pe jumětate din ce a luat el, pentru deosebite formalităţĭ *închipuite*. Eĭ cumpără şi vênd pe judecătorĭ în faţa clienţilor; clasifică şi taxează, îĭ ridică şi îĭ coboară, aşa că, în faţa acestor lucrurĭ, te 'ntrebĭ pentru ce maĭ e un barou şi un consiliŭ de disciplină? In faţa tribunaluluĭ comercial, eĭ pledează ca şi advocaţiĭ, fiind că se prezintă cu poliţe trecute pe numele lor. In definitiv însă, totul nu e de cât ruină şi şarlatanie: acţiune prost făcută şi banĭ furaţĭ bieţilor oamenĭ de geaba!

Ce mĕsurĭ practice e vorba să se ia în această privinţă? Se zice că se va lua mĕsura de a se interzice advocaţilor de a maĭ avea samsarĭ, şi al doilea, d'a se interzice grefierilor şi arhivarilor tribunalelor şi curţilor — prin oficiul preşedinţilor—d'a libera vre un dosar unuĭ alt individ de cât *părţeĭ* şi *advocatuluĭ*. Vor fi aceste măsurĭ suficiente fără intervenirea parchetuluĭ care să 'ĭ gonească de prin sălile tribunalelor? E greŭ de ştiut.

Relativ la sarcinele publice remunerate, precum e sarcina de *sindic, curator sĕŭ administrator* de averĭ, *jurisconsult*... etc. în toţĭ timpiĭ ca şi astă-zĭ se fac tot felul de favorurĭ. Sunt advocaţĭ care n'aŭ avut nicĭ un *sindicat*, de când sunt; sunt alţiĭ care aŭ 2—3 pe an. Sunt advocaţĭ care, după ce muncesc 5—6 lunĭ cu un faliment li se adjudecă 300—400 leĭ onorar; sunt alţiĭ care aŭ pus numaĭ iscălitura pe acte,— căcĭ falimentul neştiind să'l lucreze singur î l-a lucrat cine ştie ce samsar — se adjudecă 3000—5000 leĭ onorar.

Aceştĭ sindicĭ însă sunt rude cu magistratul saŭ sunt din *high-liful* bucureştean, falimentele marĭ aŭ lumea lor. E ruşinos lucru, nu e demn pentru magistratul acesta!

Ce măsură practică se crede că are să se ia? Se crede a se lua măsura ca nicĭ un advocat — cu riscul de a fi supus pedepselor disciplinare — să nu aibă voe să primească nicĭ un fel de sarcină publică remunerată; preşedinţiĭ tribunalelor şi curţilor unde va trebui vr'un advocat pentru îndeplinirea vr'uneĭ asemenea sarcine publice, să se adreseze către consiliul de disciplină care, să *delege* el pe un advocat, unul câte unul pe rând după ordinea alfabetică a *tabloului*. Pentru controlarea acesteĭ delegărĭ pentru ca nu şi aicĭ să se strecoare favorurĭ, se va ţine listă afişată despre ceĭ ce aŭ fost delegaţĭ şi despre ceĭ ce sunt la rând a fi delegaţĭ, pentru ca baroul întreg să aibă controlul acestor delegaţiunĭ. Dacă maĭ multe cererĭ sosesc într'o zi, se vor repartiza prin tragere la sorţĭ publică.

A treia ordine de ideĭ: se repartisează rĕŭ justiţia, se daŭ hotărîrĭ adesea monstruoase pentru a servi cutare favor saŭ cutare persoană! Magistratul e adesea necuviincios cu partea saŭ cu advocatul; parchetul face adesea politică şi adesea injustiţiĭ şi favorurĭ....

Ce mijloace practice se vor întrebuinţa?

Se zice că se va propune a scoate din sânul baroul, fără corp de redacţiune, *o gazetă a tribunalelor*, care va coprinde tot felul de materie juridică şi maĭ ales, în care se vor releva cu energie, toate aceste neregularităţĭ, cu toate detaliurile şi cu tot istoricul lor!

Mĕ opresc aicĭ pentru astă-zĭ.

Gaius

Memoriul studenţilor Maghiarĭ şi Germaniĭ

Un profesor german universitar din Viena, doctor în drept, originar din Ungaria de Nord (Zipser), trimite preşedinteluĭ Ligeĭ următoarea scrisoare ca rĕspuns de primirea memoriuluĭ românesc

Mult onorate domn!

Am primit cu cea maĭ mare mulţumire memoriul, acest „Lasciate ogni speranza“ atât de plin de învĕţătură şi de adevĕr al tinerimeĭ române; am primit de asemenea preţuita d-voastră carte poştală, şi temerea exprimată în ea a rĕmas fericirea neîmplinită.

După cât aflu, tinerimea universitară română se înarmează deja pentru o nouă luptă, pentru o replică contra broşureĭ nepoftite a vinovaţilor, o scriere, pe care am citit-o de asemenea, dar a căreĭ combatere nu vĕ va costa de sigur muncă mare.

Foarte preţioase comentariĭ la memoriul d-voastră aŭ făcut de alt-fel numeroase ziare (in parte după impulsiunea dată de mine), de şi poate d-voastră n'aţĭ putut primi şi citi toate articolele simpatice memoriuluĭ. Foarte nimerită e, de esemplu, notiţa cea maĭ nouă a ziaruluĭ *Kölnische Zeitung* după cum de alt-fel puteţĭ conta la noĭ germaniĭ şi anume la germaniĭ din Austria şi Ungaria atât de ameninţaţĭ din punct de vedere naţional, pe înţelegere deplină şi pe simpatia noastră călduroasă. Când mĕ voiŭ întoarce la Viena, am de gând să esoperez la cercurile studenţeştĭ ce-mĭ staŭ maĭ aproape, etc....

E foarte *mincinoasă* între altele provocarea Maghiarilor la „filologĭ renumiţĭ“, a căror înţelepciune voeşte să dovedească origina slavă adică din Balcanĭ a poporuluĭ vostru: vĕ rog să aveţĭ în vedere „teoria“ (basmul!) origineĭ Indo-germanilor în Asia, maĭ târziŭ în Caucas şi maĭ târziŭ în Europa medie! să aveţĭ în vedere maĭ departe teoria provenienţeĭ Maghiarilor: finică saŭ turcească! vedeţĭ ce preţ se poate pune pe asemenea teorie! In orĭ ce cas „aţĭ ieşit la ivială“ D-voastră, Româniĭ, într'o *apropiere maĭ mare* de pământ locuit acum de poporul vostru, şi sunteţĭ cu mult maĭ de aproape înrudiţĭ prin frumoasa d-v. limbă cu trunchiul de limbă cel maĭ nobil, cu familia indogermană, de cât domniĭ Maghiarĭ ceĭ de o mie de anĭ!

Afară de acestea „respunsul“ maghiar abundă în minciunĭ, contrazicerĭ şi basme de dreptul ginţilor, de constituţionalism şi de istorie culturală!

Eĭ singurĭ ar fi avut libertate şi constituţiune (Reichstagul *german* putea, după cum se ştie, să depună, să osândească şi să execute pe regele german); *eĭ singurĭ* numaĭ prin *puterile lor* ar fi apărat şi mântuit Apusul de năvalirile Orientalilor; ideia *lor* de stat ungar însă — care în cursul secolelor s'a lăţit, s'a contractat, a perit şi iar a ieşit la iveală şi asa maĭ departe — se acopere 1000 de anĭ întregĭ cu caracterul naţional; *eĭ* aŭ excelente legĭ de naţionalitate pe hârtie, dar—cel care e născut în Ungaria şi 'şĭ câştigă pânea de la maghiarĭ, să fie „Maghiar“ să vorbească, să înţeleagă, să gândească şi să simtă ungareşte, pe lângă aceasta îĭ este apoĭ fireşte permis să rămână credincios *naţiuneĭ sale naţionale*, adică ca german să citească icĭ şi colo pe Schiller, să ia un jurnal german în mână şi să vorbească cu un german, copiiĭ sĕĭ însă?? viitorul lor??

Cunosc multe familiĭ germane, aĭ căror urmaşĭ aŭ fost maghiarizaţĭ în urma *sileĭ şcolare* şi a *spirituluĭ public*, şi în urma căruia în Pesta, unde locuesc circa 100,000 germanĭ, nu li se permit să aibă nicĭ o şcoală secundară saŭ de comerţ şi care spirit a făcut ca să închiză în Buda, care tot n'a putut să fie maghiarisată, două şcolĭ private de fete germane.

Cine dar cunoaşte împrejurările naţionale politice din Ungaria, trebue să recunoască că te maghiariseazâ în adevĕr: din aceasta resultă pentru fiecare naţiune care e ameninţată în asemenea chip — asemenea ca şi pentru un om ameninţat în viaţa sa: dreptul cel maĭ sfânt elementar, dreptul de *apărare*, dreptul de a-'şĭ păstra — până când e posibil caracterul eĭ original, să 'şĭ susţină elementul naţional în şcoală şi casă, în biserică şi funcţiune, la judecată şi în parlament; şi aceasta e o chestiune numaĭ de putere şi nu de istorie saŭ de etimologie, o cestiune a vitalităţeĭ de resistenţă şi de entuziasm. Ferice de acela care învinge ast-fel!

Eŭ însu-mĭ am vĕzut în locuinţele învĕţătorilor de sate, atârnate *diplome oficiale*, în care învĕţătoriĭ şi ţeraniĭ germanĭ şi slavĭ ş. a. sunt lăudaţĭ şi *indemnaţĭ* la *„ideea de stat maghiar“* (desnaţionalizare): sapienti *non* sat, fiindcă în contra acestor machinaţiunĭ trebue *să se lucreze!*

Ast-fel aşĭ putea să daŭ multe argumente pentru temă de argumentarea a D-voastră; dar sper că replica D-voastră va fi destul de fundată prin fapte întristătoare, dar adevĕrate.

Nu ştiŭ, dacă din cele două mişcărĭ ale timpuluĭ nostru atât de *bogat* în mişcărĭ şi atât de neînţeles — din mişcarea socială şi naţională—tocmaĭ cea din urmă va ajunge la realizare — poate că nicĭ nu ştie nimenĭ aceasta; că însă cestiunea naţională, maĭ ales în amestecul de limbĭ babilonic din „Austro-Ungaria“ *numaĭ* printr'o *„actio finium regundorum“* efectivă—şi prin aceasta în chipul cel maĭ simplu—va putea fi *deslegată*, e un lucru maĭ mult de cât sigur; să îndreptăm dar plângerile noastre: dar înaintea căruĭ for? Naintea Europeĭ? Nu, ci înaintea proprieĭ noastre puterĭ şi trăinicie!

In hoc signo vincimus!

Cu toată stima,
al D-voastră devotat
Dr. R. K.

INFORMAŢIUNI

D. Lascar Catargiu, ministrul de interne şi preşedinte de consiliŭ ad-interim, a sosit astă-zĭ de dimineaţă în capitală.

—*—

Comisiunea de examen din Iaşĭ pentru căpitaniĭ aspiranţĭ la gradul de maior se compune din D-niĭ general Arion, preşedinte, coloneliĭ Z. Gheorghiu, Năsturel, Vartiadi şi Manu, ca membriĭ.

—*—

Delegaţiĭ din partea studenţilor grecĭ la congresul de la Giurgiu vor fi D-niĭ Sot. A. Golfinopulo, C. Colocotroni, G. Petropulo şi Al. Filadelfeus, sub conducerea D-luĭ C. Radu, doctor în drept.

—*—

In portul Brăila grîul 58¼ libre s'a vîndut cu 13 leĭ 65 banĭ; grîul 59¼ libre cu 14 leĭ 80 banĭ; orzul 43 libre cu 7 leĭ 10 banĭ; orzul 49½ libre cu 8 leĭ 15 banĭ; secara 52 libre cu 12 leĭ 50 banĭ.

—*—

In comuna rurală Telega din judeţul Prahova bântue tusea convulsivă şi desinteria. Numaĭ tusea convulsivă a secerat 40 de copiĭ.

Clopotele ce sună a moarte nu maĭ încetează, preoţiĭ şi groparii nu maĭ sfârşesc de lucru. Şi cu toate aceste nicĭ mediciĭ judeţenĭ nicĭ administraţia nu se gândesc să ia vr'o măsură. Nu ştim cum să le calificăm purtarea. De i-am zice crimă, credem că ar fi prea puţin. Avem un consiliŭ sanitar superior, care n'are altă treabă de cât să vegheze la sănătatea ţăreĭ. Ce face el? Cu ce se ocupă? Cu ce'şĭ omoară vremea, căcĭ cum vedem tocmaĭ de sănătatea poporuluĭ n'are habar.

D. ministru de interne să răspunză.

—*—

In oraşul Alexandria, s'a instituit în ziua de 29 August o secţiune a ligeĭ pentru unitatea culturală a Românilor.

Iniţiativa a fost luată de Dnul Gheorghe Secăşeanu, profesor la Gimnaziul local şi de tânărul student universitar Nicolae Bădescu-Roşiori.

Liga deja numĕră un mare numĕr de membriĭ.

—*—

La serviciul de arhitectură de la Ministerul Cultelor s'a redus personalul pe jumĕtate de la 1 Septembre, rĕmâind D. Arhitect Negrescu şef provizoriŭ, arhitect Nedelescu ajutor şi D. I. Goliger, arhitect-inspector.

—*—

La Craiova e vorba de candidatura D-luĭ N. Crătunescu la colegiul I de senatorĭ de Dolj, rĕmas vacant în urma numireĭ D-luĭ colonel Logadi ca prefect.

Pe D. Crătunescu 'l vor susţine liberaliĭ.

O parte din conservatorĭ vor susţine pe D. N. Economu, fost prefect.

—*—

D. I. Gheorghiu din Ploeştĭ, care fusese arestat în urma celor două focurĭ trase asupra locotenentuluĭ Poenaru, a fost liberat.

—*—

La 27 August, s'a dat un bal în T.-Ocna în favoarea Ligeĭ culturale. Venitul baluluĭ a fost de 148 leĭ, din care cheltuindu-se suma de 58 leĭ, a rĕmas un profit net pentru Ligă de 90 leĭ. D. Iorgu Metaxa, preşedintele baluluĭ, a maĭ adăogat 10 leĭ şi suma de 100 leĭ a fost pusă la dispoziţia secţiueĭ centrale.

Comitetul central aduce viile sale mulţumirĭ studenţilor organizatorĭ Mircea G. Petrescu şi Ioan Bogdan, precum şi tuturor acelora care aŭ contribuit la reuşita acestuĭ bal în oraşelul T.-Ocna.

—*—

Din pricina mizerabilelor construcţiĭ ale stabilimentuluĭ balnear de la Lacu-Sărat, precum şi din pricina celor lalte neajunsurĭ de care suferă această staţiune balneară, maĭ toţĭ vizitatoriĭ s'aŭ întors de acolo cu frigurĭ.

Credem că ministrul domeniilor se va hotărî în fine să facă ceva pentru îmbunătăţirea aceleĭ staţiunĭ.

—*—

Astă-zĭ aŭ început cursurile la şcoalele secundare din ţară.

—*—

Serviciul de tracţiune al căilor ferate va fi reorganizat.

INTAMPLARI

Doctorul Hlavok sosit din Lom Palanca la Viena s'a sinucis cu un foc de revolver într'un stabiliment de băĭ, causa sinucidereĭ este necunoscută.

BUDAPESTA, 12 Septembre.—*Ziarele anunţă că o explosie s'a întâmplat pe un vapor întrebuinţat la sondările Porţilor de fer, doĭ lucrătorĭ aŭ fost omorîţĭ; maĭ mulţĭ rǎniţĭ. Din fericire un al doilea vapor încărcat cu dinamită nu a fost atins.*

BERLIN, 12 Sbptembre. — *Tagblatt* află din Zanzibar că o luptă a fost între expediţia Zelewsky şi tribul din Wahche, lângă Ilenza. Se asigură că 9 germanĭ aŭ fost omorâţĭ şi 4 făcuţĭ prisonierĭ.

BERLIN, 1 Septembrie. —Ministrul afacerilor streine a primit o depeşe, care anunţă că espediţia căpitanuluĭ Zelewsky în Africa orientală a fost năvălită şi împrăştiată la 17 August la Uheha, la sudul fluviuluĭ Puhaha. Treĭ ofiţerĭ dintre carĭ Zelewschy, şi cincĭ sub-ofiţerĭ sunt sănătoşĭ.

ATENA, 1 Septembrie —Vaporul *Leptamios* al companieĭ helenice s'a ciocnit aseară intrând în portul Syra cu vaporul engles *Semiraniés* care s'a scufundat; echipaghiul a scăpat dar încărcătura s'a perdut.

PARIS, 1 Septembrie. — Comandantul avisuluĭ *Bisson* care a sosit de curând la Fort de France a telegrafiat că ţifra victimelor ciclonuluĭ din luna August este de 500.

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

FELIX DE STEYNE

(18)

Misterul de la Turnul Eiffel

VIII

Durantin e maĭ încurcat ca orĭ când

Adevĕrat că Randel lăsa tot maĭ în urmă pe poliţist.

Durantin abia făcuse douĭ chilometri şi nu maĭ putea de oboseală.

Nu maĭ avu curaj să meargă pe jos şi se aruncă într'un omnibus. care tocmaĭ mergea spre Câmpul luĭ Marte.

Caiĭ eraŭ odihniţĭ şi mergeaŭ strună.

— Bun! făcu Durantin, voiŭ ajunge întâiŭ şi'l voiŭ vedea sosind spre locul unde a fost isbită victima.

Trecu Câmpul luĭ Marte în goana cailor, avu norocul să ajungă la turn tocmaĭ când era să pornească ascensorul şi cum ajunse sus, dete fuga spre treapta plină de sânge.

Cel dintâĭ om ce vĕzu, fu Randel ce sta în picioare pe treaptă şi se uita la fântânile luminoase.

— E un diavol băiatul acesta! făcu poliţistul între dinţĭ. Ar fi în stare să se întrecăa cu un cal.

Luĭ Durantin îĭ era sete. Şezu la o masă de la cafeneaua vecină ca să ia un groz.

Când a întors capul, după ce a dat paharul pe gât, ca să vază pe Randel, acesta se făcuse nevĕzut.

Poliţistul aruncă chelneruluĭ o monetă de 5 fr. şi fără să maĭ aştepte cusurul dete fuga la scară.

Cunoscu de departe silhueta cea lungă al luĭ Randel.

Tînĕrul se oprise şi se uită în jos.

— De i-o veni ameţeală! murmură Durantin, prins de teamă ca să nu-ĭ scape presupusul vinovat printr'o moarte neaşteptată.

Şi se duse să-l ajungă, cu gând să nu-l lasă să cază.

Dar luĭ Randel nu'i venea de loc ameţeală, căcĭ, când să'l ajungă poliţistul, se apucă să coboare scara foarte liniştit.

Cu toate aceste poliţistul se îndărătnicia să găsească că are un mers ciudat de şi îşĭ da socoteala de toate.

— Poate că eŭ sînt halucinat, se gândea el ţinĕndu-se de călcăile tînĕruluĭ. Tot concentrîndu-mĭ spiritul la el, am ajuns să'l cred nu aşa cum este, dar cum mi-l înfăţişează inchipuirea.

Durantin se întoarse acasă, fără să împingă maĭ departe expediţiunea. Şi crezu că faptul că a lăsat expediţia baltă, e o înfrîngere a nebunieĭ sale.

— Dar, zise el mergĕnd cu paşĭ mĕsuraţĭ ca să se despăgubească de iuţeala cu care îl silise să meargă Randel, omul acesta a cheltuit vre-o patru francĭ în zece minute. Aceasta e curată risipă, ceia-ce nu e în obiceiul unuĭ funcţionar modest. De-ar fi stat pe platformă o jumĕtate de ceas, aşĭ înţelege... Dar zece minute, e ridicul.

Se vede că imaginaţia luĭ se resculă contra voinţeĭ.

Din când în când bunul simţ îşĭ luă stĕpânirea.

— La urma urmeĭ, îşĭ zicea el, patru francĭ, douĭ-spre-zece francĭ în treĭ zile, nu sînt treabă mare... Să nu exagerăm lucrurile... Poate că luĭ Randel 'ĭ-a venit aşa un chef... Dar de ce umblă aşa de repede?... Pentru că e tînĕr şi pentru că are picioare bune!... Şi doctorul acela bun îl crede bolnav! E curat un flăcăŭ zdravăn ce are nevoe de o viaţă activă...

Poliţistul se opri par'că să asculte ecoul cuvintelor sale.

— Haide, Durantin, prietine, murmură el, ce sporovăeştĭ? Aĭ să pierzĭ răbdarea orĭ aĭ să laşĭ lucrurile baltă pentru că'ţĭ facĭ objecţiunĭ?...

N'aĭ pus deja mâna pe oameniĭ, pe care dintru început i-aĭ crezut nevinovaţĭ? N'aĭ pus la răcoare pe imbecilul de Persan, care n'a găsit o vorbă să se apere faţă cu mânia suveranuluĭ? Durantin, tu mĕ mâhneştĭ!... Nu te maĭ cunosc...

Şi tot dojenindu-se cu amar, poliţistul ajunse acasă.

A doua zi nu se maĭ duse să pândéscă pe Randel în strada Orleans. Se duse de a dreptul în Câmpul luĭ Marte. şi de la opt ceasurĭ se instală comod pe platforma turnuluĭ, la câţĭ-va paşĭ de trépta fatală.

La opt şi jumĕtate, vĕzu ivindu-se Randel, care şezu două treĭ secunde în locul unde cursese sângele luĭ Fontanes.

Examinându-l, Durantin găsi că are înfăţişarea sinistră.

Sub reflectele lampelor electrice, băiatul acesta înalt, bărbos, slab, palid, cu faţa trasă, cu ochiĭ în fundul capuluĭ, nu avea o fizionomie aşa drăgălaşă.

Ca şi în ajun, a stat numaĭ zece minute să se uite la fântânile luminoase şi tot ca în ajun s'a coborit pe scară.

Cu sprîncenele încreţite şi cu dinţiĭ încleştaţĭ, poliţistul se ţinea de urma luĭ. I se părea că tînĕrul nu mergea cu aceiaşĭ vigoare, că avea simptome de slăbiciune.

In dreptul bârneĭ pe care fusese găsită tunica, Randel păru că şovăeşte. Se apucă de rampă cu amândouĕ mâinile şi plecă capul, par'că i-ar fi venit să leşine.

Poliţistul îl apucă de subt braţ, zicându-ĭ:

— Nu vĕ este bine, D-le?

Ridicându-se drept şi uitându-se la el cu ochiul vag, Randel respanse laconic:

— Nu, mulţumesc.

— Şi fără să'ĭ mulţumească măcar, coborî scara repede. Nu se opri până jos.

— Oh! Am să lămuresc eŭ odată lucrul! Am să viŭ şi mâine seară, am să viŭ în toate serile...

Şi adevĕrat că a venit în toate serile, timp de o septămână şi în toate serile a vĕzut pe funcţionarul D-luĭ Labruny la acelaşĭ loc.

Dar aceasta nu era destul, ca să'l aresteze.

Trebuia se găşească dovezĭ.

Trebuia maĭ cu seamă să nu deştepte bănuelile celuĭ pe care îl urmărea.

Sarcina ce'şĭ luase poliţistul era plină de dificultăţĭ... Un altul, maĭ puţin isteţ ca el, ar fi făcut ca de obiceiŭ o anchetă asupra feluluĭ de traiŭ al tînĕruluĭ.

Durantin cântări acest mijloc, găsi că e grosolan, neîndemânatic şi periculos şi la urmă renunţă la el.

(Va urma)

IN MOARA

Amurgul a biruit împărăția luminiĭ; din creștetul păduros și cenușiŭ al dealurilor să revarsă umbrele somnoroase, liniștite și adâncĭ ale nopțeĭ.

La căpătâiul dinspre răsărit al satuluiĭ după un deal cu mesteacănĭ albĭ, netez, și 'nalțĭ stă pitită moara Raduluĭ, moară bătrînă și bună, cunoscută de toată lumea din împrejurime. Aci s'adună flăcăiĭ și fetele cu măcinișele grele ca plumbul și se sbegue cât îĭ seara de lungă, pare c'ar fi la șezătoare; aci vin babele — încet, încet, încovoiate sub povara saculuĭ cu grăunțe și sporovăiesc, să stea soarele în loc, câte veștĭ, minciunĭ și parascoveniĭ se leagănă pe unda pământuluĭ. Și moș Radu știe deslușit rostul moriĭ și firea mușteriilor. Vama luĭ e retezată și dreaptă, ca o mĕsură împărătéscă nu scrie la el chițibușurĭ și fleacurĭ de astea, carĭ l'ar umplea cu ocară și cu hulă acum în cinstea bătrînețelor luĭ curate și albe. El umblă'n rostul fie-căruia, le face rînd cu înțelepciŭne și cuviință, și muncește fără preget până târziŭ nóptea, când fetele o iaŭ pe picior acasă, cu buzele sângerate și supte și cu obrajiĭ flacără, iar babele după ele morfolind între gingiĭ gândurĭ întrupate din închipuirea lor slăbănoagă și bătrînă.

* * *

E târziŭ.

Moș Radu șade pe un scăunel de lemn și privește, dus pe gândurĭ, la flacările ce pâlpâe încet, somnoros și jalnic pe vatra moriĭ. Păreții, de bârne groase și uscate sunt acoperițĭ cu un feĭ de colb de făină, fin, străveziŭ și strălucitor ca diamantul; în colțurĭ, paianginiĭ măiestri și viclenĭ și-aŭ întins mrejile lor subțirĭ și moĭ ca mătasea. Reflexul palid al lumineĭ dă încăperiĭ un aspect nespus de dulce și de feeric. Afară vêntul îndoaie până'n spuma apeĭ pletele sălciilor bătrîne, iar roata moriĭ neagră și știrbită se învîrtește fără astâmpăr, prididită de puterea apeĭ, ce se asvîrle bolborosind de pe scocul de paltin.

Morarul se scoală și cu scaun cu tot se apropie încet de un colț al moriĭ, unde o fată mică și bolnavă greŭ se sbate și geme, aiurând în somnul eĭ dureros și adânc. Îngenunche lângă ea și-ĭ șterge fruntea asudată și ferbinte; apoĭ mâinile și gâtul. Iĭ îndreptează binișor capul pe perină și o acopere ca o mamă bună și cu minte. Apoĭ se duce iar lângă foc, aruncă o mână de vreascurĭ peste tăciuniĭ ce fumegaŭ a lene în cenușă. Flacările se înalță din noŭ, zugrăvind pe pereți chipul uriaș și gârbov al bătrînuluĭ.

Gândurĭ dureroase îĭ cutreeră mintea. Iĭ pare un veac de vreme, de când îșĭ târâie zilele singur, cuc, ca într'o temniță întunecată și afundă. Tot ceia ce îĭ a înveselit odată inima s'a stins ca și când n'ar fi fost nicĭ odată și n'a rĕmas mărturie de cât crucĭ putrede și mucigăite, morminte scufundate, praf și puzderie. Și atât de bine îșĭ aduce aminte de rostul luĭ de odinioară, de lighioile de copiĭ și de nepoțĭ, carĭ se scăldaŭ ca rațele în băltoacele iazuluĭ făcênd la năzdrăvăniĭ și la parascoveniĭ, până se repezea lelea Marta la eĭ cu câte-o nuia ageră de alun; atuncĭ fugiaŭ care în cotro și se făceaŭ teacă de pămênt până se stâmpăra focul Marteĭ. Alt-cum lelea Marta era cuminte; cam arțăgoasă, ce-ĭ dreptul, când îĭ veneaŭ toancele eĭ, dar voinică și harnică cât zece bărbațĭ. Toată lumea cunoștea pe femeia Raduluĭ.

Bĕtrânul, par'că vede cum se închide pleopa coștiugului peste comoara inimeĭ și a caseĭ și din ochiĭ luĭ micĭ și verzuĭ alunecă două lacrimĭ peste sbârciturile obrazuluĭ.

De atuncĭ s'a scurs vreme nemiluită; bătrânețele l'aŭ gârbovit cu povara lor dureroasă și singurătatea i-aŭ stors veselia inimeĭ.

* * *

Intr'o Duminecă seara, sunt vre-o douĭ anĭ de atuncĭ, morarul se dusese la cârciuma Vioreanuluĭ, cârciumă frumoasă și mare, ridicată drept în mijlocul satuluĭ. Flăcăiĭ și fetele tocmaĭ întinseseră, la sunetul uneĭ viorĭ cu două coarde înodate, o sârbă de se cutremura pămêntul, când vestea, că arde în sat le înțepeni picioarele și le îngheță sufletul. Intr'o clipă se sparse hora și lumea o rupse înspăimântată la fugă.

Ardea casa unuĭ biet creștin sărac și vĕduv. Flacările cotropitoare încinseseră învĕlișul putred de paie, înălțîndu-se furioase și groaznice în vĕzduhul plin de fum și de funingine.

Zadarnic a fost ajutorul oamenilor și truda de pomană. Pe bietul om l'aŭ cotropit grinzile rătezate de flacările neîndurate și oarbe. Voia să-șĭ scape sărăcia luĭ și a uneĭ fete micĭ, ce se tânguia de moarte lângă un gard prăvălit în marginea drumuluĭ. Casa a ars alăturea cu pămêntul. Morarul a luat fata în brațe și a dus'o la el acasă, în moara luĭ singuratică și bĕtrână.

De-atuncĭ a trăit maĭ liniștit ca nainte vreme, copila era cu minte și ascultătoare.

Moș Radu o iubea cum nu s'a maĭ pomenit de mult și părea, că pustiul se risipește din arestul caseĭ sale. Nădăjduia c'o să aibă cuĭ să lase știrbitura asta de moară și-un petec de loc pe marginea iazuluĭ și o să fie cine să-ĭ închidă ochiĭ, când și-o descărca bătrânețele în brațele liniștite și receĭ ale morțiĭ.

Copila era cam bolnăvicioasă și tristă, de multe orĭ se punea pe prispa moriĭ și privia dusă la frunzișul sălciilor pletoase, ce încunjuraŭ moara. Câte odată o podidea, fără să știe nimenĭ de ce, un plâns lung și jalnic, ce rĕsuna ca o coabe de moarte în sufletul amărît al morăruluĭ. Atuncĭ moș Radu venia lângă ea, o lua în brațe, o mângâia pe frunte și-ĭ săruta obrajiĭ subțirĭ și galbinĭ ca ceara, până-ĭ curma plânșul și obida.

Așa aŭ trecut doĭ anĭ și maĭ bine Bătrânul sta gânditor lângă vatra foculuĭ și strânge între gingiĭ cămișul uneĭ pipe stirbe, cu capac de aramă galbenă.

* * *

„— Taică Radule, dă-mĭ apă“ s'auzi ca din somn glasul copileĭ bolnave. Morarul alergă acolo.

Fata stătea drept, întinsă pe patul eĭ întinsă de fân, înferbântată și leorcă de sudoare. Moșul îĭ întinse oala de pămênt plină cu apă proaspătă și rece. Copila bĕu mult și lacom.

„Ți-ĭ maĭ bine, nu-ĭ așa?“ grăi morarui încolțit de dintele nădejdeĭ nestatornice și viclene.

— „Să vezĭ“, grăi fata. „mi s'a părut că vine baba Sanda. Știĭ vrăjitoarea care a murit în postul paștilor. Și par'că avea picioare subțirĭ ca degetul, și s'a dat de-a tumba peste treptele moriĭ șĭ s'a pus la căpătâiul meŭ. Doamne cum îĭ tremura capul, gândeaĭ, c'o scutură frigurile!“

Ochiĭ fetiĭ scânteiaŭ în umbra domoală a patuluĭ.

„— Aĭ visat“ rosti încet morarul, făcându-se că rîde. Apoĭ o mângâie pe frunte și o sărută cu nespusă dragoste.

— Dar era ca aievea, și-apoĭ nu știŭ cum îmĭ vine, când mĕ uit la lespedea moriĭ. Par'că să'nvîrtea la mine pe cap. Și vrăjitoarea s'a rostogolit clătinând din cap, până la roata albă. Și s'a vîrît dedesubtul eĭ și se uita la mine. Pe urmă a apucat-o roata și a sfărâmat'o ca p'un bob de mazăre. Copila, prinsă de puternice frigurĭ se'nvârti nervoasă în așternutul eĭ înferbântat și aspru.

Morarul alergă la roată, bătu repede icul în deschizătura de lângă vârful căpățâneĭ și moara se opri. Sgomotul se domoli și nu se auzea de cât ujuitul încet și neîntrerupt al apeĭ ce se rostogolea într'o cupă largă a roțiĭ din afară.

— Așa-ĭ că e maĭ bine așa, rosti bătrânul apropiindu-se de culcușul feteĭ.

Dar ea nu-'ĭ rĕspunse nimic. Ochiĭ îĭ stăteaŭ țapenĭ în umbra păiegenită a tavanuluĭ. Sudorĭ receĭ îĭ curgeaŭ pe frunte Morarul o șterse încet cu o cârpă curată și albă. Apoĭ o luă în brațe. Atât odor maĭ avea și el în lumea luĭ nenorocită și pustie. O purta încoace și incolo prin moară legănând-o pe brațele luĭ osoase și fără viață.

Se revĕrsa de ziuă. Morarul o puse iarășĭ în așternut. Copila stătea țapănă, ca marmura; era galbenă și perdută la față. De odată o podidi sângele pe nas. Moș Radu dădu în genunchĭ zăpăcit de durere nestăpânită. S'apropie încet de ea și când fata îșĭ dete suflarea din urmă el îĭ închise binișor ochiĭ ștergându-șĭ cu mâneca cămășiĭ lacrimile ce'ĭ curgeaŭ încet și fără astâmpăr din ochiĭ luĭ micĭ verzĭ, aproape stânșĭ de pustietatea dureroasă a vieței.

Sever

Descoperirĭ geologice

Dorohoiŭ, 1891 August 29

Domnule Director,

In dispozițiunile formalităților de la ciric (Iașĭ) se arată că păturile de Löss — luturĭ nu conțin fosile de mamifere; cu toate acestea, în luna curentă, am găsit oase de mamifere, ce par a fi de elefant, judecând după mine; zic pare, întru cât nu am găsit un os întreg, ci numaĭ fragmente. Aceste fragmente fac parte din femur (coapsă), **anume măgălia luĭ și un bun număr de bucățĭ din corpul femuruluĭ**

Am căutat să le întrunec ca să-l pot reconstrui, dar mi-a fost cu neputință, din cauză că osul a fost tare sfărâmat de nășiparĭ, și parte din bucățile luĭ aruncate în deosebite părțĭ, parte acoperite și astfel dispărute. Eŭ cred că trebue să maĭ fie încă o parte din schelet, de oare-ce bucățile găsite arată că întregul a fost bine conservat; nu eraŭ stricate pe loc, ci prin scoatere; maĭ mult încă, am recunoscut că după ce a fost scos, a maĭ primit câte-va herlețe, de sigur pentru a vedea ce era aceasta : os orĭ alt-ceva. Punga nu mi-a permis să urmăresc restul; cel puțin fac cunoscut pentru ceĭ cu punga bine garnită, carĭ, de vor voi, vor urmări și descoperi și restul. Bucățile aflate le păstrez la mine a casă în Iașĭ. Pe lângă aceasta, sunt maĭ bine de 20 anĭ de atuncĭ, s'a găsit măsele în luturile din suburbia Moara de Vînt (Iașĭ), cu ocazia săpăreĭ uneĭ fântânĭ la D. Manoliu (azĭ călugărul Constante). Fiind pe atuncĭ începĕtor la cursul primar, am crezut și eŭ că-ĭ măsea de uriaș, cum ziceaŭ pe acolo. Dacă vețĭ crede că merită publicațiune rîndurile de maĭ sus, vĕ rog să bine-voițĭ a le da ospitalitate în coloanele ziaruluĭ ce dirijațĭ.

Primițĭ, vĕ rog, asigurarea prea osebiteĭ mele considerațiunĭ.

A. Gorescu
Profesor suplinitor de științe de la gimnaziul real din Dorohoiŭ

ULTIME INFORMAȚII

Stirĭ sosite astă-zĭ anunță că Elena Doamna Văduva mareluĭ Domn Român Alexandru Ioan Cuza, a căzut greŭ bolnavă la Iașĭ.

Cu toată vârsta inaintată a augusteĭ bolnave sperăm că Dânsa va reveni la sănătate, spre a urma faptele bune prin care a împodobit întreaga sa viață.

—✠—

Primim din Bistrița urmtoarea telegramă :

BISTRIȚA, 2 Septembrie. — Generalul Lahovari, ministru de Răsboiŭ al Românieĭ a sosit ierĭ la 1 jumătate după amiazĭ. El a tras cu aghiotantul atașat la serviciul săŭ într'un apartament ce i se reservase.

Ministrul a fost primit îndată de Impăratul și a asistat în timpul seriĭ la prânzul curțiĭ.

Secretarul legațiuneĭ austro-ungare, D. Szechen, a sosit venind de asemenea din Bucureștĭ.

—✠—

Congresul studenților universitarĭ la Giurgu, se va deschide Joĭ 5 Septembrie.

Studențiĭ din Iașĭ, vor sosi în gara de nord Joĭ dimineața cu trenul accelerat de la 7.30, și la 8 vor pleca împreună cu ceĭ din Bucureștĭ la Giurgiu.

—✠—

Călătoriĭ carĭ aŭ venit ierĭ de la Predeal ne spun că mașina trenuluĭ de dimineață s'a stricat tocmaĭ pe podul de pe Prahova, de oare-ce dându-se forță prea mare mașineĭ spre a urca o pantă, aŭ crăpat maĭ multe tuburĭ. Halal de starea căilor ferate române!

—✠—

Cărăușiĭ de gaz, păcură și scândurĭ, carĭ fac transporturĭ de la Moineștĭ la Bacăŭ ni se plâng că șoselele sunt așa de rele și rĕŭ întreținute, că transporturile se fac cu foarte mare greutate. De asemenĭ podurile sunt cu totul stricate pe șosele între Scorțenĭ și Gligoreuĭ și Gligorenĭ-Luncanĭ.

Rugăm pe D. ministru de Interne să dea ordine pentru îndreptarea acestuĭ rĕŭ, de care sufere aprópe tot județul Bacăŭ.

—✠—

Astă-zĭ s'aŭ redeschis noul an judiciar cu solemnitatea obicĭnuită.

La Curtea de Casație, discursul de deschidere a fost pronunțat de D. procuror de secție Ciru Oeconomu, care a vorbit despre *Vechile așezăminte judiciare.*

D. C. E. Schina, primul președinte al înalteĭ Curțĭ, a rĕspuns D-luĭ Oeconomu.

La Curtea de apel, D. procuror general M. Paleologu a vorbit de *Dreptul de rezistență* și 'ĭ-a rĕspuns D. Adolf Cantacuzino.

In urmă s'a procedat la tragerea la sorțĭ a secțiunilor diferitelor instanțe.

La tribunalul Ilfov

Secția I

Prim-președinte C. Dîmboviceanu. membriĭ: Oscar Niculescu, Florescu și Naumescu.

Secția II

Președinte D. Mavrodin, membriĭ: Mavrus și Rachtivan.

Secția III

Președinte Florian, membriĭ: Culoglu și Rîmniceanu.

Tribunalul comercial

Președinte Giuvara, membriĭ: I. H. Panteli, Cristopol și Obedenaru.

Notariat

Președinte D. Tanoviceanu, membriĭ: D. Cristu, Stambulescu, Vericeanu și Vlasto.

La Curtea de apel

Secția I

Prim-președinte Adolf Cantacuzino, membri: Gr. Burcă, Corneliŭ R Manolescu, A. Atanasovicĭ, M. Iulian, T. T. Giuvara.

Secția II

Prim-președinte G. Pĕtrescu, membri: At. Chivu, G. W. Bagdat, G. Cerchez, Al. Costescu, I. Duca.

Secția III

Președinte G Schina, membri: G. Economu, D. Cuculi, G. Constantinescu, Ar. Eustațiŭ, C. Câmpineanu.

Curtea de casație

Secția I

Președinte Gr. Lahovary, membri: St. Silion, Al. Geani, C. Ștefănescu, N. Predescu, Sc. Ferichide, R. Opran, D. Tacu.

Secția II

Președinte P. Orbescu, membriĭ, Al. Petrescu, N. Mandrea, Al. Degre, D. Hințescu, N. Prodan, V. Tasu, G. Liciŭ.

—✠—

Casa de Schimb **B. MARCU** din *Strada Smârdan Nr. 15*, în fața Bănceĭ Naționale, spre poștă, ne comunică următoarele cursurĭ.

4% Renta amortisabilă	$84^{1}/_{4}$
5% Imprumutul comunal (1883)	$94^{1}/_{2}$
5% Imprumutul comunal (1890)	$96^{1}/_{4}$
5% Scris. funciare urbane	$95^{1}/_{4}$
5% Scris. funciare rurale	$99^{3}/_{4}$
5% Renta amortisabilă	100
5% Scris. urbane de Iașĭ	86=

MERSUL TRENURILOR

PORNESC DIN BUCUREȘTI :

București-Iași, direct de persoane. — Pleacă din Bucureștĭ la ora 7 dim., din Ploeștĭ 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focșanĭ 1,20 p. m., din Mărășeștĭ 2,10 p. m., din Adjud 3,09 p. m., din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7 seara, din Pășcanĭ 8,49 s., sosește în Iașĭ 11,05 s. — **Accelerat, pleacă din Bucureștĭ** 9,35 seara, din Ploeștĭ 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rimnicul-Sărat 1,46 dim., din Focșanĭ 2,43 dim., din Mărășeștĭ 3,20 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Pășcanĭ 8,40 dim., sosește în Iașĭ la 10,45 dim.

București-Vaslui, Brăila-Galați, direct accelerat.— Pleacă din Bucureștĭ la 7.50 seara, din Ploeștĭ 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara, din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focșanĭ 1,37 noptea, din Mărășeștĭ 2,15 noaptea, din Tecucĭ la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., sosește în Vasluĭ la 5,52 dim. spre Galațĭ, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea, din Barboșĭ 3,22 d., sosește în Galațĭ 4 dim.

București-Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ 6,40 seara, din Titu 7,47 seara, din Piteștĭ 9,08 seara, din Costeștĭ 9,36 dim., Slatina 10,57 seara, din Piatra Olt 11,19 seara, din Craiova 12,24 noaptea, din Filiașĭ 1,13 dim., din Turnu-Severin 3,10 dim., sosește în Vêrciorova 3,32 dim. — **De persoane pleacă din** Bucureștĭ 8.10 dim., din Titu 9,39 dim., din Goleștĭ 11 dim., din Piteștĭ 11.37, din Costeștĭ 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatra Olt 2 29 p. m., din Craiova 4,04 p. m., din Filiașĭ 5,18 p. m., din Turnu-Severin 7,59 seara, sosește în Vêrciorova 8,25 s.— Fulgerul pleacă din Bucureștĭ 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteștĭ 6,22 s., din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,28 seara, din Filiașĭ 10.15 seara, din Turnu-Severin 12,06 noaptea, sosește în Vêrciorova 12,28 noaptea.

București-Craiova, direct, persoane. —Pleacă din Bucureștĭ 2.48 p. m., din Titu 4.03 seara, din Goleștĭ 5.30 seara, din Piteștĭ 6 seara, din Costeștĭ 6.31 seara, din Slatina 8.32 seara, din Piatra 9.05, sosește la Craiova 10.20 s.

București-Pitești, direct, persoane.—Pleacă din Bucureștĭ 6.45 d., din Titu 8.21 d., din Goleștĭ 9.44 d., sosește la Piteștĭ 10.44 d.

București-Galați, direct, persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 9.40 d., din Ploeștĭ 11.48 d., din Buzĕŭ 2.05 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboșĭ 5.59 p. m., sosește Galațĭ 6.35 seara.
Acelașĭ tren spre Tecucĭ.—Pleacă din Buzĕŭ 2.15 p. m., din R.-Sărat 3.49 p.m., din Focșanĭ 7.48 seara, din Mărășeștĭ 9.02 seara, sosește Tecucĭ 9.45 seara.

București-Predeal, direct accelerat.—Pleacă din Bucureștĭ 4.40 p. m., din Ploeștĭ 6.17 seara, din Câmpina 7.18 seara, din Sinaia 8.31 seara, sosește Predeal 9.10 seara.
Accelerat.—Pleacă din Bucureștĭ 7.35 d., din Ploeștĭ 9.44 d., din Câmpina 10.48 d., din Sinaia 12.03 p. m., sosește Predeal 12.45 p. m.
De persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 8.50 d., din Ploeștĭ 10.48 d., din Câmpina 11.55 d., din Sinaia 1.14 p. m., sosește Predeal 1.56 p. m.

București - Giurgiu, direct, (fulger). pleacă din Bucureștĭ 5,35 dim. sosește Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureștĭ gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., sosește Giurgiu 10,18 d.— *De persoane* din Bucureștĭ, gara de Nord 5.25 p. m., din Filaret 5,55, sosește Giurgiu 7,48 s.

București-Călărași Feteștĭ-Slobozia, pleacă din Bucureștĭ 7,50 dim., sosește Călărașĭ 12,20 p. m. Feteștĭ 11,53 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREȘTI

Din Iașĭ 7,20 d. și la 9,55 s.
Din Vasluĭ-Galațĭ 8,40 d.
Din Predeal 11.55 d. la 8,50 s. și la 9,30 seara.
Din Galațĭ 5,10 s.
Din Vêrciorova 11.15 s. Fulgerul, la 9,25 d. acceleratu 8,25 s. persoane.
Din Craiova 12,55 p. m.
Din Piteștĭ 9,10 seara.
Din Călărașĭ 6,25 s.
Din Giurgiu 3,56 p. m. fulgerul, la 0,45 d. și 7,20 s. persoane.

Proprietar-Editor, Th. Basilescu.
Bucureștĭ. — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.